

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 111. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801878928/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

ikke gik i mine Forgængeres Spor, og at Faget under mit Regimente var ude at svømme som aldrig før. Jeg lod imidlertid som ingenting og holdt kort efter en Lovtale over Metafysikken – en Tale som chokerede denne Videnskabs Dyrkere. De syntes snarere det var en Ligtale end en Lovtale. Men efter to Aars Slaveri blev Metafysikken sat paa fri Fod igen.

Senere fandt der ret mange Udskiftninger Sted. En Del Professorer tog deres Afsked, nogle blev Præster, nogle blev Biskopper og nogle døde. Derfor blev jeg snart Assessor i Konsistorium og steg i Rang og Gage, der som De ved følger Ancienniteten ved Universitetet her.

Saaledes slap jeg for de økonomiske Vanskeligheder som hidtil havde gjort mig Livet surt. Nu troede jeg at jeg vilde komme af med Eftervirkningerne af min langvarige Sygdom, mine besværlige Rejser og de mange Aars Bekymringer. Jeg troede jeg skulde have det rart og roligt i Resten af min Levetid. Men det skulde ikke saa være. En af mine Kolleger indledte nemlig snart en Strid med mig om Ancienniteten og om en Del af den Gageforhøjelse der efter Universitetets Love følger med denne. Konsistorium drøftede begge Parters Argumenter og gav mig Medhold.

Dette Slagsmaal var knap og nap overstaaet før jeg blev tvunget til at gaa i Ringen igen, denne Gang med en ny Modstander. Det var en nyopdukket Historiker som kort i Forvejen havde skrevet en Oversigt over Danmarkshistorien paa Tysk. I Fortalen til dette Værk skrev han, blandt andet som jeg vil gaa over med Harefod, nogle hvasse Angreb paa de hjemlige Historikere, baade de gamle og de nye. Han skældte de gamle ud for at være uvidende, de nye for at vaase og plagiere. Jeg selv fik ogsaa en Omgang med Tjærekosten, selv om jeg bare havde skrevet en kortfattet Verdenshistorie til Undervisningsbrug.

Jeg blev beskyldt for at plagiere. Han sagde at jeg havde skrevet af efter Pufendorf i de Kapitler der hand-

DET FØRSTE BREV

lede om Nordens Historie. Jeg tog mig ikke af denne Kritik, da jeg ikke syntes det var Umagen værd at skændes om ingenting. Jeg var jo dog blevet trukket efter Haaret ind i Danmarkshistorikernes Lag; det var jo ikke en Danmarkshistorie, men en Oversigt over Verdenshistorien jeg havde skrevet. Desuden var jeg endnu ganske grøn da jeg skrev dette Værk. Derfor værdigede jeg i Begyndelsen ikke Kritikken noget Svar; men til sidst lod jeg mig dog overtale af mine Venner, der paa Grund af min Tavshed skældte mig ud for at være doven og fej. Saa udgav jeg en lille Afhandling med Titlen

Femte Afhandling om Danmarks Historie
som

PAUL RYTTER

offentlig vil forsvare paa Regensen
bistaaget af den ypperlige

CHRISTIAN ANDERSEN

Denne Afhandling blev modtaget med vældigt Bifald fra alle Sider; kun den tresaarige Paul Rytter kunde ikke lide den, men blev dog god igen da han fik at vide at det drejede sig om et hæderfuldt Forsvarsskrift for Fædrelandet. Jeg behandler heri kun Forfatterens meget polemiske Forord. At gaa i Lag med selve Værket, at sætte lærde Glas for kronologisk Øje og føre Forfatteren i Triumftog paa Grund af hans Fejl med Hensyn til Aars-tal og den Slags har aldrig ligget for min Stemme. Den Slags Undersøgelser lugter for meget af Pedanteri; enhver Skribent har jo været ude for at stridbare Pedanter har paastaet at han har lavet Bommerter paa næsten hver Side.

Kort Tid senere fremkom der endnu et lille Værk fra samme Forfatters Haand. Det handlede om Ægteskab mellem nærbeslægtede, som efter hvad han paastod ikke var forbudt hverken efter Guds eller Naturens Love. Min Vrede havde endnu ikke sat sig; og dette Skrift bragte